

Plenum

Måndag 30.3.2020 kl. 14.01—19.42

11. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av säkerhetsutredningslagen och 101 § i luftfartslagen

Regeringens proposition RP 1/2020 rd
Utskottets betänkande FvUB 4/2020 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 11 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger förvaltningsutskottets betänkande FvUB 4/2020 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Debatt

18.45 **Riikka Purra ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi turvallisuusselvityslakia ja ilmailulakia. Turvallisuusselvityslakiin otetaan sääntely, joka on tarpeen Euroopan komission antaman ilmailun turvaamista koskevan täytäntöönpanoasetuksen täydentämiseksi.

Hallintovaliokunta on useissa yhteyksissä kiinnittänyt huomiota turvallisuusympäristön heikkenemiseen ja monimutkaistumiseen. Yhteiskunnan on kyettävä vastaamaan muuttuviin turvallisuusuhkiin.

Lakimuutoksilla pyritään vastaamaan kansainvälisesti terrorismin torjunnan puitteissa tunnistettuun sisäpiirin uhkaan, jolla tarkoitetaan sitä, että ilmailua vaarantavaan toimintaan osallistuu ilmailun parissa työskenteleviä henkilöitä. Selvitykset, jotka ennen on vaadittu lentoaseman turvavalvotulla alueella työskentelevistä suppeina, vaaditaan muutosten jälkeen laajempina. Lisäksi mahdollistettaisiin suppean henkilöturvallisuusselvityksen tekeminen henkilöistä, jotka tekevät turvavalvontatoimenpiteitä muualla kuin lentoaseman turvavalvotulla alueella tai joilla on itsenäinen pääsy esimerkiksi lentorahtiin sen jälkeen, kun siihen on sovellettu turvavalvontatoimenpiteitä.

Hallintovaliokunta pitää perusteltuna, että ilmailun turvallisuuteen liittyvät taustan tarkistukset tehdään Suomessa turvallisuusselvityslain mukaisessa menettelyssä, kuten tähänkin asti. Turvallisuusselvitysmenettelyn tarkoituksena on estää ennalta toimintaa, joka voi vahingoittaa valtion turvallisuutta tai erittäin merkittävää yksityistä taloudellista etua. Valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia välttämättöminä sen varmistamiseksi, että kansalliset viranomaiset voivat tehdä täytäntöönpanoasetuksen edellyttämät taustan tarkistukset.

Valiokunta toteaa, että tiedustelutiedot turvallisuusselvityslain mukaisessa nuhteettomuusseurannassa ehdotetaan otettavan käyttöön ainoastaan EU:n ilmailulainsäädännön edellyttämään taustan tarkistukseen liittyen. Valiokunta pitää perusteltuna, että tässä vaiheessa tehdään vain sellaiset lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen komission täytäntöönpanoasetuksesta seuraavien velvoitteiden toteuttamiseksi. Tiedustelutietojen käytön

Punkt i protokollet PR 42/2020 rd

laajentaminen kaikkiin perusmuotoisiin ja laajoihin turvallisuusselvityksiin edellyttää huolellista arviota laajennuksen perusoikeus- ja kustannusvaikutuksista. Valiokunta pitää tärkeänä, että turvallisuusselvityslainsäädäntöä myöhemmin uudistettaessa selvitetään, tuuleeko tiedustelutiedon käyttöä nuhteettomuusseurannassa laajentaa.

Valiokunta pitää muutosten voimaantuloajankohtaa haasteellisena. Saadun selvityksen mukaan suojelupoliisi on omalta osaltaan ryhtynyt ennakollisesti toimenpiteisiin, jotta muutosasetuksen täytäntöönpano ei vaarannu. Muutosten voimaantuloa vaikeuttavat myös koronavirusepidemian johdosta vallitsevat poikkeusolot. Muutokset lisäävät henkilöstöressurssien tarvetta.

Arvoisa puhemies! Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset parantavat mahdollisuuksia estää kansallista turvallisuutta vaarantavia tekoja ilmailussa ja tukevat terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa. Valiokunta pitää tärkeänä, että ehdotettujen muutosten vaikutuksia seurataan ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi. Valiokunta esittää, että eduskunta hyväksyy muutamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 1/2020 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.